

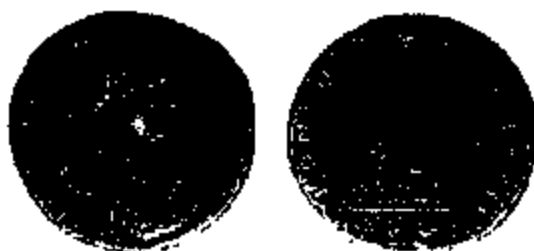
ENKELE INTERESSANTE VERVALSINGEN UIT DE VERZAMELING VAN HET STEDELIJK MUSEUM TE LEUVEN

Er bestaan twee soorten valse munten, die zich onderscheiden door het doel dat de valsmunter voor ogen had :

- vooreerst zijn er de eigentijdse vervalsingen, vervaardigd om in omloop gebracht te worden, en waarbij de winst voor de vervalser neerkwam op het verschil tussen zijn aanmaakkosten en de omloopwaarde van het muntstuk. Deze vervalsingen zijn als tijdsdokument zeer interessant en gewoonlijk vrij gemakkelijk van de echte exemplaren te onderscheiden.
- daarnaast bestaan de vervalsingen voor de verzamelaars. Deze stammen meestal uit een veel latere periode dan de originelen. Het nagestreefde profijt steunt op de verzamelaarswaarde van het stuk en is dus in de meeste gevallen veel groter dan voor de eigentijdse vervalsingen. Bij deze stukken is dan ook meestal niet met het metaal geknoeid en ze zijn dikwijls heel moeilijk van de originelen te onderscheiden. De meeste imitaties van deze soort zijn van recente datum en bezitten geen enkele historische waarde.

In de numismatische verzameling van het stedelijk museum te Leuven bevindt zich een aantal valse stukken van beide soorten, waarvan de volgende beslist nadere aandacht verdienen :

1. MODERNE VERVALSING VAN EEN SESTERTIUS VAN KEIZER HADRIANUS

Vs. : Geluwarde buste van Hadrianus, met de rechterschouder en borst bloot en met drapering op de linkerschouder, naar rechts ; errond, IMP CAE(S)AR TRAIANVS - HADRIANVS AVG

Kz. : Zwil met versierd voetstuk ; in de afsnede, SC ; rondom, PONT MAX TR POP COS DES II

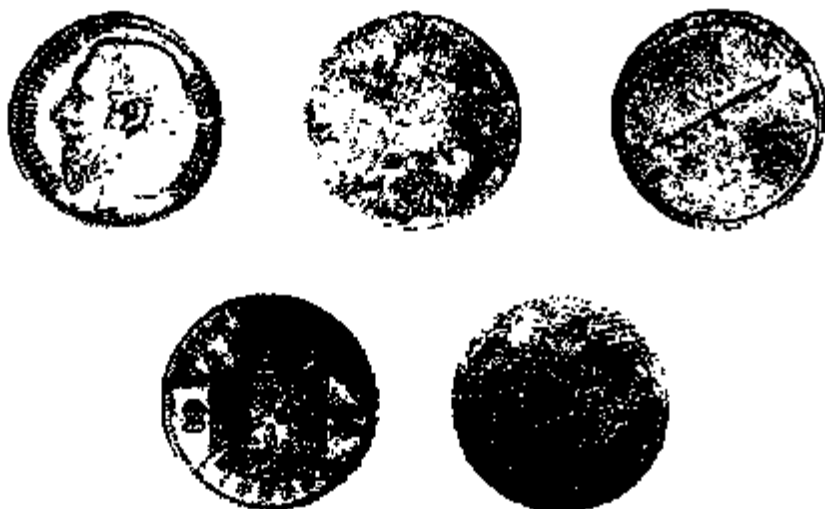
(Ø 33,8 mm - 26,58 g - stempelstand $\frac{1}{4}$)

De voorzijde en de opschriften op de keerzijde stemmen overeen met *RIC* II, p. 410, nr. 560a (1) ; het keerzijdetype is echter volledig onbekend.

Bij nauwkeurig onderzoek blijkt evenwel dat de zuil op de keerzijde niet helemaal centraal geplaatst is, en - wat belangrijker is - dat langs de hele omtrek ervan het veld iets is uitgediept. Meer dan waarschijnlijk werd deze zuil dan ook achteraf over een andere beeldenaar heen gegraveerd. Dit gebeurde dan wel door een behendige vervalsers, want de stijl en de afwerking van de zuil zien er vrij overtuigend uit, en er is niet het minste spoor van een onderliggend type zichtbaar.

Door bovendien de voorzijde en de opschriften van de keerzijde ongemoeid te laten is de vervalsers er - met weinig middelen - in geslaagd om een zeer misleidende onbekende sestertius te creëren.

2. EIGENTIJDSE VERVALSING VAN EEN TWEEFRANKSTUK VAN LEOPOLD II

Evenals voor de sestertius van Hadrianus is, voor de aanmaak van dit vervalst tweefrankstuk van Leopold II, gebruik gemaakt van een echt exemplaar.

Dit werd zeer zorgvuldig overlangs in drieën gesneden, zodat zeer dunne plaatjes met de voor- en de keerzijde bekomen werden. Het centraal gedeelte van de resterende kern werd eveneens weggeboord, zodat een dunne ring met de kartelrand van het stuk overbleef.

De ring met kartelrand werd opgevuld met een schijfje in zink, waarop vervolgens de plaatjes met de voor- en de keerzijde werden vastgehecht.

Het uitzicht van de aldus verkregen vervalsing is, buiten het feit dat het stuk iets dunner geworden is, natuurlijk volkomen normaal.

De ring en plaatjes, die van het oorspronkelijk stuk overblijven, wegen 4,41 g, zodat het uitgespaarde metaal (\pm 5,50 g) toender-tijd minder dan één frank waard was (2).

Deze winst woog zeker niet op tegen de tijd die een dergelijke werkwijze vereiste, om nog niet te spreken van het vakmanschap en de gesofistikeerde uitrusting die er voor nodig waren.

Het is vrijwel ondenkbaar dat deze vervalsingstechniek op grote schaal werd toegepast : waarschijnlijk is dit stuk dan ook een éénmalig experiment geweest.

R. WAERZEGGERS

NOTAS'S

1. H. MATTINGLY & E.A. SYDENHAM, *Roman Imperial Coinage, Deel II: Vaspasian - Hadrian*, Londen, 1926.
2. De zilveren paspoort van de Latijnse muntunie had in 1865, door de verlaging van het gehalte een fiduciair karakter gekregen.
Het verschil tussen de metaalwaarde en de nominale waarde van deze stukken was omstreeks 1873 nog vergroot door de sterke daling van de zilverprijs.